

ما يتعلق بالصيام

روزه

س ۳۲ / ما حكم طلبه المراحل المنتهية؛ السادس الأدبي والعلمي بالنسبة للصيام لأن الصيام يسبب لهم دوران وأحياناً فقدان الوعي، والبعض الآخر يقول: لا يمكن أن نجيب على الأسئلة بشكل جيد بسبب العطش والتعب وخصوصاً أن الامتحانات في قاعات لا يوجد فيها أي وسيلة للتبريد؟

پرسش ۳۲:

حكم دانش‌آموزان مراحل پایانی ششم ادبی و علمی- در مورد روزه چیست؟ چون روزه باعث سرگیجه و گاهی نفهمیدن مطالب می‌شود؛ و برخی دیگر می‌گویند: به سبب تشنگی و سختی نمی‌توانیم به‌خوبی به سؤالات پاسخ دهیم، به‌خصوص اینکه امتحانات در سالن‌هایی است که در آن‌ها هیچ‌گونه وسیله‌ی سرمایشی وجود ندارد.

ج/ الطلبة يجوز لهم الإفطار.

پاسخ:

این دانش‌آموزان می‌توانند افطار کنند (روزه نگیرند).

س ۳۳ / استوقفنتي هذه العبارة من كتاب الشرائع: (يفسد الصيام ما يصل إلى الجوف بغير الحلق عدا الحقنة بالمائع) (شرائع الإسلام ج ۱ ص ۸۳، الحقنة بالمائع من المفطرات، فلماذا استثنيت في العبارة؟

پرسش ۳۳:

در فهم این عبارت از کتاب «شرايع جلد 1» دچار اشکال شده‌ام: «هر آنچه از راهی غیر از حلق وارد بدن شود روزه را باطل میکند به‌جز تزریق غیرمغذی». (۱) اماله با مایع از مفطرات روزه است؛ چرا در اینجا استثنا شده است؟

۱- این پرسش به جهت وجود کلمه «حقنه» در متن عربی که محل اشکال و شبهه است پرسیده شده، و در ترجمه

فارسی کتاب با توجه به عبارت تزریق غیر مغذی چنین ابهامی وجود ندارد. (مترجم)

ج/ المقصود هنا الحقنة بالعضلة أو الوريد، فالحقنة بالمائع المفطرة يقصد بها الحقنة الشرجية، وهنا في هذه النقطة المقصود الحقنة بمعنى زرق الإبرة بالوريد أو العضلة؛ لأنها أيضاً ممكن أن تصل للجوف.

پاسخ:

منظور از عبارت «حقنه» در اینجا تزریق عضلانی یا وریدی هست، و «حقنه‌ای» که باطل کننده روزه است، اماله با مایع (تنقیه) است. آنچه در اینجا قصد شده، تزریق با سرنگ (آمپول) از طریق ورید یا عضله است؛ چراکه این مورد هم ممکن است به داخل شکم برسد.

س ۳۴ / اذا كانت المرأة لا تعلم أن الاستحاضة مبطله للصيام وهي تصوم طول هذه السنين، هل الصيام باطل وعليها القضاء؟

پرسش ۳۴:

اگر زنی نداند که استحاضه باطل کننده روزه است و در طول این سال‌ها روزه می‌گرفته، آیا این روزه‌ها باطل است و باید قضا کند؟

ج/ تقضي الصيام.

پاسخ:

روزه‌ها را قضا می‌کند.

س ۳۵ / وإذا أشرق الشمس واستحاضت المرأة الضحى أو الظهر ولم تغتسل، هل بطل الصيام؟

پرسش ۳۵:

اگر خورشید طلوع کند و زنی صبح هنگام یا ظهر در وضعیت استحاضه بوده و غسل نکرده باشد، آیا روزه‌اش را باطل می‌کند؟

ج/ إذا أخلت بالأغسال الواجبة عليها لا يصح صومها، وهذا ذكرته في "الشرائع". وإن لم تخل بالأغسال الواجبة عليها فصيامها صحيح، والأغسال الواجبة للتطهر من الاستحاضة فصلتها في "الشرائع".

پاسخ:

اگر بر غسل‌هایی که بر او واجب شده است خللی وارد کند روزه‌اش صحیح نیست و این مطلب را در کتاب شرایع بیان کرده‌ام. و اگر در غسل‌هایی که بر او واجب شده خللی وارد نکند روزه‌اش صحیح است، و غسل‌های واجب برای پاک شدن از استحاضه را در کتاب شرایع به تفصیل بیان کرده‌ام.

س ۳۶ / هل يجوز أخذ المال في قضاء الصيام عن الأموات؟

پرسش ۳۶:

آیا گرفتن پول در برابر قضای روزه اموات جایز است؟

ج/ لا تصح العبادات مقابل المال، وهذا أمر أجبته سابقاً، فقط يجوز أخذ المال لحج النيابة؛ لأن المال المأخوذ للسفر والمؤنة وليس لأداء العبادة نفسها.
پاسخ:

بهجا آوردن عبادات در برابر پول صحیح نیست و این مطلبی است که پیشتر پاسخش را داده‌ام. و دریافت پول تنها در برابر حج نیابتی جایز است؛ زیرا مبلغ گرفته شده برای سفر و مایحتاج آن است و برای ادای خود عبادت نیست.

وهذه الأجوبة السابقة:

السؤال/ ۲۱۱: أعطاني أحد المؤمنين مبلغاً قدره (۱۰) آلاف فقط، عن بدل استئجار الصلاة عن والده المتوفي، فما حكم هذه الأمانة؟
حبيب خريبط علي - النجف الأشرف
پاسخی که پیشتر داده شده است:

پرسش ۲۱۱:

یکی از مؤمنان مبلغ ۱۰ هزار به عنوان اجرت نماز پدر فوت شده اش، به من داده است. حکم این امانت چیست؟
فرستنده: حبيب خريبط علي - نجف اشرف

الجواب: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين
أخذ الأجرة مقابل الصلاة والصيام نيابة عن الميت باطل، حيث لا توجد نية قربة إلى الله سبحانه في هكذا صلاة أو صيام، فهو لولا الأجرة لما صلى ولما صام نيابة عن هذا الميت، فصلاته وصيامه قربة للمال لا لله سبحانه، وإذا لم يوجد الابن الأكبر الذي يجب عليه قضاء ما في ذمة الوالدين، أو كان موجوداً ولم يستطع قضاء ما في ذمتها ولم يوجد متبرع لأداء ما في ذمة الميت من صلاة وصيام، يتصدق عن الميت عن كل يوم صيام بمُد من الطعام، وعن صلاة اليوم واللييلة بمُد من الطعام، فهذا المبلغ يعمل به بحسب ما تقدّم من التفصيل، والحمد لله.

پاسخ:

بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين.

دریافت اجرت در برابر نماز خواندن یا روزه گرفتن به نیابت از مرده باطل است چراکه در چنین نماز و روزه ای نیت نزدیک

شدن به خداوند سبحان نیست؛ چراکه اگر اجرتی نباشد برای این متوفی نمازی خوانده و روزه‌ای گرفته نمی‌شود؛ بنابراین چنین نماز و روزه‌ای با نیت نزدیکی به مال انجام می‌شود نه با نیت نزدیکی به خداوند. اگر مرده پسر بزرگی که قضای آنچه بر ذمه والدینش است بر او واجب باشد، نداشته باشد و یا پسری دارد ولی توانایی قضای آنچه بر ذمه‌شان است را نداشته باشد و داوطلبی هم یافت نشود که ذمه این متوفی را بری کند، به جای هر روز روزه یک مُد طعام و به جای نماز یک شبانه‌روز نیز یک مد طعام صدقه بدهد و با این مال بر اساس تفصیلی که پیش‌تر گفته‌شده است عمل نماید. والحمد لله.

السؤال / ۱۲۱: هل يجوز أخذ الأجرة مقابل الحج نيابة عن الميت، أم هي كالصوم والصلاة لا تجوز؟
المرسل: حسين الهاللي
پرسش ۱۲۱:

آیا دریافت اجرت در برابر حج به نیابت از متوفی جایز است؟
یا مانند نماز و روزه جایز نیست؟
فرستنده: حسین هاللی

الجواب: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين
يجوز.

پاسخ:
بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين.
جایز است.

س ۳۷ / لقد قرأنا السؤال الذي ورد في كتاب (الأجوبة الفقهية - الصيام) وهو كالتالي: (س ۴۲ / هل يشترط رؤية الهلال بالعين المجردة، أم تكفي الرؤية ولو عبر الأجهزة الحديثة كالتلسكوبات وأمثالها؟
پرسش ۳۷:

پرسشی را که در کتاب «پاسخ‌های فقهی» وارد شده بود به شرح زیر خواندیم:
پرسش ۴۲: آیا دیدن هلال با چشم غیر مسلح شرط است؟ یا صرفاً دیدن ماه کفایت می‌کند حتی اگر با استفاده از تجهیزات مدرن امروزی مانند تلسکوپ و نظایر آن باشد؟

ج/ يمكن الاستفادة من الأجهزة لتحديد المكان والارتفاع والجهة، ولكن لا يثبت إلا إن رؤي الهلال بالعين المجردة).

پاسخ:

می‌توان از تجهیزات و وسایل برای معین کردن مکان، ارتفاع و سمت و سو استفاده کرد. اما دیده شدن هلال تنها با چشم غیر مسلح ثابت می‌گردد.

لكن مع تطور العلم ورصد منازل الهلال بشكل دقيق من الفلكيين وتصوير منازل القمر نهاية الشهر وصولاً إلى محاقه وتحديب بداية الأهلة للشهر بالساعة والثانية، إضافة إلى الروايات التي تؤكد على تثبيت الهلال بالحساب والعلم القاطع وتأييد القرآن الكريم على معاني الرؤية التي لا تنحصر على الباصرة، إضافة إلى الاشتباه الذي يرد على الباصرة دون قطع العلم، وربما يكون هذا التطور العلمي في معالم الفلك دعوة ربانية لتوحيد الأمة في مواقيت الصيام وأعياد المسلمين، فما هي رؤيتكم لتحديد بداية الأشهر بين الرؤية بالباصرة والعلوم القطعية؟

ولی با تکامل علم و رصد منازل هلال از سوی ستاره‌شناسان به شکل دقیق و تصویر ماه پایان ماه تا رسیدن به محاق و تحديب آغاز هلال ماه به ساعت و ثانیه مشخص شده است. این علاوه بر آن است که روایات تأکید دارند بر اینکه هلال با محاسبه و علم قاطع تثبیت می‌شود و قرآن کریم نیز تأیید می‌نماید که معانی رؤیت منحصر به چشم نمی‌باشد. اضافه بر اینکه چشم دچار اشتباه می‌شود و قطع و یقین ندارد. چه‌بسا این تکامل علمی در حوزه ستاره‌شناسی، دعوتی ربانی برای یکپارچه کردن امت در مواقيت روزه و اعیاد مسلمین باشد. نظر شما برای تشخیص ابتدای ماه‌ها از طریق دیدن با چشم و علوم قطعی چیست؟

ج/ الهلال يثبت بحكم خليفة الله، وطالما أمكن الوصول إلى حكمه فهو الحكم الفصل، وخليفة الله لا يحتاج رؤية بصرية ليثبت لديه أول الشهر.

پاسخ:

هلال با حکم خلیفه و جانشین خدا ثابت می‌شود، و تا هنگامی که رسیدن به حکم او امکان‌پذیر باشد، این حکم سخن نهایی است. جانشین خدا احتیاجی به دیدن با چشم ندارد تا ابتدای ماه برایش ثابت شود.

